

WPROWADZENIE

Bezwzględny priorytet w wychowaniu dzieci ma dom rodzinny. To rodzina jest podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym. Na rodzicach więc przede wszystkim spoczywa obowiązek zapewnienia dziecku miłości i troski, poczucia bezpieczeństwa, oraz równowagi emocjonalnej. Również w rodzinie dziecko powinno zostać wprowadzone w świat fundamentalnych wartości etycznych – prawdy, dobra i piękna, poznać, czym jest sprawiedliwość i zaufanie do drugiego człowieka, a także nauczyć się poszanowania godności, tolerancji oraz szacunku dla siebie i innych. Rolą szkoły jest wspieranie rodziny w tych działaniach.

Prymat rodziny w wychowaniu implikuje dwa istotne wnioski. Po pierwsze, szkoła nie ponosi wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze. Po drugie, kierunek działalności wychowawczej nie może być sprzeczny z wolą rodziców.

Drugoplanowa rola szkoły w stosunku do domu rodzinnego nie może jednak ograniczać wymagań dyscyplinarnych, które wychowawcy klas, inni nauczyciele, zmuszeni są postawić uczniom ze względu na zachowanie ładu społecznego. Karanie, dyscyplinowanie, restrykcje są jednak tymi środkami, które mają zastosowanie dopiero po wyczerpaniu dostępnych korygujących oddziaływań wychowawczych.

Autorytet szkoły i domu rodzinnego muszą iść w parze, aby to, co wpaja szkoła, popierał i rozbudowywał dom, zaś to, co pozytywne buduje dom – podtrzymywała szkoła. Tylko zintegrowany i skoordynowany proces działań wychowawczych, swoista wspólnota wychowawcza obu tych ogniw pedagogicznych może zapewnić oczekiwane efekty wychowawcze.

Za podstawę właściwych działań wychowawczych uważamy więc zbliżenie do siebie środowisk: rodzicielskiego i szkolnego.

- Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Szkolnej Rady Rodziców i Klasowych Rad Rodziców.
- Współtworzą i/lub opiniują szkolne dokumenty określające działalność dydaktyczną – wychowawczą szkoły: statut, program wychowawczy –

profilaktyczny, wewnątrzszkolny system oceniania, oraz szkolny zestaw programów nauczania.

- Nauczyciele i wychowawcy uzgadniają z rodzicami wszystkie swoje działania wychowawcze.
- W ustalonej formie zawiadamiają rodziców o ważnych sprawach i wydarzeniach.
- Rodzice mają prawo do uzyskiwania w atmosferze życzliwości rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i ewentualnych przyczyn trudności w szkole.
- Szkoła zapewnia rodzicom możliwość indywidualnych konsultacji z nauczycielami i wychowawcami w tym uczestniczenia w „dniach otwartych szkoły”.
- Organizuje dla rodziców prelekcje prowadzone przez specjalistów dotyczące zagadnień wychowawczych i profilaktycznych, udostępnia swój księgozbiór.
- Pomaga w uzyskaniu dla dzieci (rodziny) wsparcia materialnego i specjalistycznej pomocy psychologicznej.
- Rodzice współuczestniczą ze szkołą we wszystkich jej zamierzeniach dotyczących ich dziecka.
- Biorą udział w wycieczkach szkolnych i innych imprezach organizowanych przez szkołę.

Szkoła oczekuje od rodziców rzetelnej informacji na temat zdrowia dziecka oraz jego potrzeb opiekuńczo-wychowawczych, oraz współpracy nie tylko w rozwiązywaniu pojawiających się problemów wychowawczych, ale we wszystkich podejmowanych działaniach.

W pracy szkoły kształcenie, wychowanie oraz działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów, stanowią jedną całość. Obowiązkiem każdego nauczyciela jest więc wspomaganie uczniów w rozwoju wszystkich sfer ich osobowości w oparciu m.in. o wprowadzone do tematyki swojego przedmiotu elementy programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły.

Tworzenie takich sytuacji dydaktyczno – wychowawczych, w których uczniowie w toku zdobywania wiedzy i umiejętności posługiwania się nią, jednocześnie kształtują postawy, wzbogacają świat wartości i ideałów.

Podmiotem kształcenia, wychowania i działań o charakterze profilaktycznym jest uczeń, punktem wyjścia procesu edukacyjnego są jego potrzeby rozwojowe a nie tylko wymogi przedmiotów.

Rozwój fizyczny, kształcenie zmysłów, nabycie sprawności intelektualnych i umiejętności kierowania emocjami, rozwój moralny, duchowy i społeczny, ćwiczenie woli, są integralną częścią działalności edukacyjnej.

Szkoła stwarza optymalne warunki do rozwoju uczniów, wspiera ich i wspomaga respektując ich potrzeby, dyspozycje, zainteresowania i możliwości. Otwiera się po godzinach lekcyjnych na potrzeby spotkań i działań organizacji młodzieżowych, a także spędzanie wolnego czasu na zajęciach sportowych, artystycznych czy informatycznych. Prezentuje tym, bardziej przyjazny swój obraz.

Wychowanie w naszej szkole ma charakter:

- integralny – obejmuje wszystkie sfery rozwoju ucznia: fizyczną, poznawczą, emocjonalną, moralną, duchową i społeczną;
- personalistyczny – postrzegamy uczniów, jako osoby – podmioty z przynależną im wolnością, szacunkiem, równością, tolerancją, ale także i odpowiedzialnością;
- indywidualny – zawsze uwzględniamy etap rozwoju i możliwości psychofizyczne ucznia.

W pracy wychowawczej kierujemy się nadrzędnymi i uniwersalnymi wartościami pozwalającymi wyjść poza krąg własnego interesu, własnych potrzeb, pragnień i aspiracji, w kierunku wymogów stawianych przez więzy z innymi ludźmi i czynienia tego, co nie tylko „ważne dla mnie”, ale też „ważne dla innych”, a przede wszystkim „ważne samo w sobie”.

Chcemy wychowywać dzieci do prawdy, dobra i piękna, jako antidotum wobec fałszowania rzeczywistości, zła i brzydoty.

Wychowanie do prawdy – to rozwijanie postawy dialogu, rozbudzanie ciekawości poznawczej, motywacji do dalszej edukacji, zdobywanie wiedzy, ale zmierzające nie tyle do przyrostu encyklopedycznych informacji, co do coraz lepszego rozumienia świata materialnego jego jedności i złożoności, świata kultury, świata ducha, prawdy o człowieku, wartościach i ich hierarchii.

Wychowanie do dobra – to wspomaganie rozwoju dziecka do umiejętności zrozumienia innych i porozumienia się z nimi, nietolerowania zła i niesprawiedliwości, chęci bycia pożytecznym dla bliskich, społeczeństwa, Ojczyzny, dążenia na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych.

Wychowanie do piękna – to rozbudzenie potrzeby kontemplacji, zachwytu, wrażliwości na piękno (również to ukryte), umiejętności słuchania, patrzenia, odczuwania, wyrażania własnych myśli i przeżyć, twórczości nie tylko w wymiarze artystycznym, ale również ekologicznym.

Warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego tworzy - poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne – profilaktyka. Wychowanie zaś pełniąc rolę nadrzędną, nadaje profilaktyce sens. Im mniej jest wychowania, tym więcej potrzeba profilaktyki.

Konieczność podjęcia działań profilaktycznych pojawia się wtedy, gdy czynniki ryzyka kumulują się i zaczynają stanowić realne zagrożenie dla prawidłowej realizacji działań wychowawczych szkoły, a także, gdy pojawiają się niekorzystne, czy niezamierzone efekty wychowawcze.

Nasze działania profilaktyczne chcemy koncentrować na czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących związanych z:

- środowiskiem rodzinnym dziecka;
- środowiskiem szkolnym;

- środowiskiem rówieśniczym.

Ich konkretyzację poprzedzamy przeprowadzaniem szeregu badań diagnostycznych, które pozwalają określić strategiczne i cząstkowe cele działań profilaktycznych.

Coroczne powtarzanie tych badań i ich analiza, bieżąca obserwacja, dyskusje podczas rad pedagogicznych, w ramach WDN, spotkania i rozmowy z rodzicami i uczniami, specjalistami z poradni psychologicznych, współpracującymi ze szkołą policjantami zajmującymi się problemami nieletnich, przedstawicielami straży miejskiej, straży pożarnej, kuratorami sądowymi, pozwolą nam na określanie na bieżąco konkretnych zadań do realizacji wynikających z przyjętych celów strategicznych i cząstkowych.

Będziemy koncentrować się przede wszystkim na profilaktyce „pierwszorzędowej” uznając, że najlepiej odpowiada ona potrzebom uczniów szkoły podstawowej. Chodzi tu przede wszystkim o promocję – w różnych formach - zdrowego stylu życia, tworzenie wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, rozwijanie różnych umiejętności życiowych, prospołecznych, które pozwolą naszym wychowankom radzić sobie z problemami, a przez to zmniejszą prawdopodobieństwo podejmowania zachowań ryzykownych i wpłyną na opóźnienie inicjacji.

W stosunku do uczniów przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji będziemy dążyć do ograniczenia głębokości i czasu ich trwania oraz tworzenia warunków, które umożliwią wycofanie się z zachowań ryzykownych korzystając z pomocy i wsparcia specjalistów: socjoterapeutów, psychologów, wykwalifikowanych trenerów, specjalistycznych instytucji (elementy profilaktyki „drugorzędowej”).

Działania profilaktyczne będziemy realizować przez następujące strategie:

- informacyjne - dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań;
- edukacyjne – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętność nawiązywania kontaktów, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów itp.);
- alternatywne - pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiągnięcie satysfakcji życiowej przez ułatwianie

angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową).

Założone cele wychowawczo - profilaktyczne realizuje nauczyciel – wychowawca otwarty i bezpośredni, wiarygodny i pewny własnych kroków wychowawczych. Świadomy reprezentowanej postawy życiowej i własnego systemu wartości. Postępujący zgodne z nim, uczciwy w jego ujawnianiu i uzasadnianiu pozbawionym indoktrynacji i autorytaryzmu. Nieustannie poszukujący z bezinteresowną cierpliwością i zaufaniem prawdziwego spotkania i dialogu z uczniami nacechowanego dążeniem do wzajemnego zrozumienia w duchu empatii, akceptacji i życzliwości.

Nauczyciel potrafiący rozróżnić, co jest jego problemem a co problemem ucznia lub jego rodziców, niewycofujący się wobec nadmiernie roszczeniowych postaw uczniów z lęku przed utratą ich sympatii, nieprzedkładający potrzeby akceptacji nad konsekwencję i stałość reguł z oczywistym założeniem ich elastyczności.

Nauczyciel stale poszerzający swoje kompetencje psychospołeczne i wychowawcze.

Konieczność zbliżenia emocjonalnego, wspierania i współdziałania, akceptowania pytań dzieci, doceniania wagi zgłaszanych przez nie wątpliwości, umiejętność dokonywania rozróżnienia między czynem, a sprawcą, a przede wszystkim poszanowanie indywidualności i niepowtarzalnej godności własnej dziecka, jako osoby, godności będącej wartością samą w sobie są dla wychowawcy – nauczyciela warunkiem nieodzownym efektywnej pracy wychowawczej.

Nauczyciel - wychowawca:

- rozumie, że uczeń jest podmiotem procesu wychowawczego i ma prawo do rozwoju zgodnego z własnymi możliwościami, aspiracjami, potrzebami i zainteresowaniami;
- dostrzega i odkrywa indywidualność każdego ucznia;
- wychowuje „sobą”, tym, co robi, mówi, myśli (jest więc dobrym wzorem do naśladowania, ma etyczną osobowość);
- wychowanie pojmuje jako wspieranie, wspomaganie rozwoju ucznia, stwarzanie mu warunków do myślenia, działania, przeżywania, doświadczania, samodzielnego rozwiązywania problemów;

- wie, że nie ma „złotych recept w wychowaniu”, jest otwarty na nowości, ale też krytyczny i refleksyjny;
- stwarzając uczniom warunki do rozwoju – sam dba o swój rozwój.

TREŚCI WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

ZADANIE SZKOŁY	CELE
Szkoła stwarza warunki, aby uczeń był pozytywny i realistyczne nastawiony do siebie i świata	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi stawiać przed sobą realne cele i zadania - realnie ocenia własne umiejętności i sprawności - potrafi przeprowadzić trafną samoocenę zachowania, umiejętności, postawy - ma poczucie własnej wartości i wiarę we własne możliwości
Szkoła stwarza warunki, aby uczeń był produktywny w realizacji życiowych możliwości: rozwijał swoją kreatywność, innowacyjność i produktywność – miał szacunek dla uczciwej i rzetelnej pracy	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń umie formułować cele swojej pracy i realizować je - posiada jasne poczucie swoich umiejętności i metod działania - ma umiejętność planowego działania - ma nawyk dobrego gospodarowania czasem - czuje się odpowiedzialny za osiągnięte przez siebie wyniki, efekty swojej pracy - samokształci się w sposób zorganizowany i świadomy w oparciu o umiejętność przygotowania własnego warsztatu pracy - rozwija i upowszechnia swoje pozaszkolne zainteresowania - potrafi rozpoznawać własne predyspozycje, ma rozeznanie w możliwych wyborach dalszego kształcenia i zawodu - potrafi wyciągać właściwe wnioski z niepowodzeń - w pełni wykorzystuje swoje predyspozycje w zakresie współpracy w zespole - nie przeszkadza innym w pracy i zabawie - docenia i szanuje pracę i poświęcenie innych osób
Szkoła stwarza warunki, aby uczeń był zdolny radzić sobie z pojawiającymi się trudnościami – konstruktywnie je rozwiązywał	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi radzić sobie ze stresem - ma umiejętność prawidłowej komunikacji, jest empatyczny i asertywny - rozróżnia czynniki mające pozytywny i negatywny wpływ na jego rozwój - ma świadomość czyhających niebezpieczeństw, potrafi ich unikać, bronić się przed nimi - wie, komu można zaufać, gdzie szukać pomocy - potrafi przewidywać skutki swoich decyzji - szanuje zdanie innych, ale potrafi też bronić własnego
Szkoła stwarza warunki, aby uczeń był odpowiedzialny za swoje czyny, miał umiejętność samokontroli i samooceny, dbał o bezpieczeństwo swoje i innych	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi opanowywać ekspresję uczuć i emocji - potrafi przewidywać własne reakcje i panować nad nimi - zna prawa ucznia – korzysta z nich, zna obowiązki

	<p>ucznia – przestrzega je</p> <ul style="list-style-type: none"> - świadomie przestrzega norm współżycia w klasie i szkole oraz innych środowiskach społecznych - rozumie sens zasad, nakazów i zakazów - świadomie samoogranicza własną swobodę i wolność, wiedząc, co wolno, a czego nie wolno - charakteryzuje go kultura języka i zachowania - ma umiejętność przewidywania konsekwencji zachowania własnego i innych - zna zasady bezpieczeństwa i obowiązujące w szkole w związku z nimi procedury - rozumie ryzyko i niebezpieczeństwa wynikające z aktywności w cyberprzestrzeni (nawiązywanie kontaktów z nieznanymi, logowanie się do nieszyfrowanych sieci WiFi, akceptowanie regulaminów usług cyfrowych bez ich znajomości, używanie prostych do odgadnięcia i zawsze tych samych haseł itp.) - dba o zdrowie i higienę własną i otoczenia - wie, co sprzyja a co zagraża zdrowiu - docenia korzyści płynące z prawidłowego odżywiania się, aktywności fizycznej, a także z profilaktyki - potrafi skutecznie odmawiać i przeciwstawiać się potencjalnej presji środowiska - ma umiejętność krytycznego myślenia i konstruktywnego podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uwrażliwić ucznia na sprawy drugiego człowieka – rozwinąć w nim postawę allocentryczną nacechowaną ofiarnością, solidarnością i altruizmem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń działa indywidualnie i grupowo na rzecz innych dzieci - zna problemy i potrzeby kolegów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, osób starszych i chorych. Potrafi spojrzeć na różne sytuacje z ich perspektywy - jest wrażliwy na cierpienie i krzywdę - umie okazywać współczucie w formie werbalnej i niewerbalnej - angażuje się w pomoc słabszym i potrzebującym - angażuje się w wolontariat
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń potrafił współpracować, charakteryzowała go postawa dialogu i tolerancji, poczucia godności własnej, ale i szacunku dla godności innych osób</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń nawiązuje bliskie i serdeczne kontakty w grupie rówieśniczej, potrafi budować w niej udane relacje, stwarza przyjazną atmosferę w zespole - podejmuje i wykonuje zadania we współpracy z innymi - pomaga kolegom w nauce, pracy i zabawie - swoim zachowaniem nie naraża innych na

	<p>cierpienia</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega związek między swoim zachowaniem a uczuciami i zachowaniem innych - stara się znaleźć cechy pozytywne w każdej osobie - wystrzega się stereotypów i uprzedzeń, jako źródeł dyskryminacji i agresji - akceptuje uczucia innych, także różne od swoich - potrafi uzasadniać własne postawy i poglądy w oparciu o umiejętność krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania - umie wyrażać własne zdanie, ale również słuchać zdania innych - potrafi polemizować, wyjaśniać w spokojny sposób własne stanowisko - wie jak rozwiązywać konflikty z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń miał poczucie wspólnoty, więzi z innymi, szczególnie z rodziną i grupą koleżeńską</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń jest świadomy swojej przynależności do rodziny, społeczeństwa, narodu - rozumie te pojęcia - zna elementy historii rodzinnej i regionalnej - rozumie znaczenie rodziny dla człowieka - potrafi określić swoją rolę w rodzinie - bierze czynny udział w życiu rodziny, zna upodobania i zainteresowania jej członków - zna i wypełnia swoje obowiązki domowe - umie iść na kompromis, liczy się ze zdaniem innych członków rodziny - swoim zachowaniem i postawą wyraża przywiązanie i okazuje szacunek oraz troskę o najbliższych - ma poczucie przynależności do klasy - jest akceptowany przez rówieśników - pełni różne role w grupie - jest współorganizatorem życia szkolnego - czuje się odpowiedzialny za efekty pracy swojego zespołu.
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń był nastawiony na dobro ogólne – rozwinął w sobie postawę socjocentryczną, otwartą wobec świata i innych ludzi, charakteryzującą się aktywnością w życiu społecznym oraz odpowiedzialnością za zbiorowość i środowisko</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi konstruktywnie współpracować w grupie - dostrzega potrzeby innych ludzi i bierze je pod uwagę w swoim postępowaniu - dba o dobre imię swojej szkoły - szanuje wspólne dobro - zna negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko - wie jak zadbać o środowisko, w którym żyje - działa na rzecz ochrony środowiska i rozwija swoje zainteresowania ekologiczne

<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń potrafił umiejętnie rozpoznawać, rozumieć, akceptować i respektować ogólnoludzkie i uniwersalne wartości, rozumiał ich hierarchię i konflikty w dokonywaniu wyborów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń zna zwroty grzecznościowe i stosuje je na co dzień - zwraca uwagę na kulturę osobistą, w tym na kulturę języka - rozumie, że kultura języka obowiązuje również w cyberprzestrzeni - wystrzega się "hejtowania", czyli umieszczania w Internecie czy przekazach SMS - owych treści obelżywych, wulgarnych i napastliwych - potrafi dokonywać świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie - rozumie sens i znaczenie reguł postępowania, szanuje je i przestrzega - potrafi odróżnić w zachowaniach ludzi i w codziennych zdarzeniach to, co jest dobre od tego co złe - nie akceptuje jednostronnej, konsumpcyjnej postawy życiowej - w kulturze rodzinnej i regionalnej szuka źródeł uniwersalnych wartości - potrafi opisywać i wartościować wytwory artystyczne i techniczne - w sposób świadomy i odpowiedzialny korzysta ze środków masowego przekazu - krytycznie i refleksyjnie odbiera przekazywane przez nie treści
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń poszukiwał własnych korzeni kulturowych, budował swoją tożsamość – poczucie przynależności do społeczności lokalnej i szkolnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń zna swój najbliższy region, jego walory przyrodnicze i kulturowe, potrafi je prezentować - identyfikuje się ze społecznością lokalną - jest zainteresowany przeszłością swojej rodziny, regionu, narodu, państwa - zna tradycje i zwyczaje rodzinne i regionalne - rozumie potrzebę ich kultywowania - interesuje się sprawami rozwoju, trudnościami i osiągnięciami swojej okolicy - zna historię swojej szkoły, jej tradycje i symbole - posiada i pogłębia wiedzę dotyczącą patrona szkoły
<p>Szkoła stwarza warunki, aby uczeń rozwinął w sobie miłość Ojczyzny – poszanowanie tradycji i własnej przeszłości przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury Europy i świata</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń zna symbole narodowe i pieśni patriotyczne - odwiedza miejsca Pamięci Narodowej i dba o nie - w miejscach tych zachowuje się w sposób nienaganny - zna i szanuje polskie dziedzictwo kulturowe, w tym wydarzenia o przełomowym znaczeniu dla losu narodu i państwa polskiego - zna i wzoruje się na sylwetkach wielkich Polaków - rozumie, że duma z dokonań przodków nie powinna przeradzać się w bezmyślną apologię, a

	<p>krytycyzm nie musi prowadzić do negowania sensu zbiorowego narodowego wysiłku</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość różnorodności kulturowej Europy i świata, podchodzi do niej bez uprzedzeń - swój stosunek do nauki i obowiązków szkolnych rozumie, jako wyraz patriotyzmu lub jego braku
--	---

EWALUACJA

Program wychowawczo - profilaktyczny jest dokumentem otwartym. Ma w założeniach twórców ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością. Analiza jego skuteczności będzie podlegać na bieżącym monitorowaniu i cyklicznej ewaluacji.

Przez monitorowanie rozumiemy systematyczną i rozciągniętą w czasie obserwację sposobów realizacji przyjętych w Programie celów i zadań wychowawczo - profilaktycznych. Ewaluacja jest natomiast pogłębioną analizą i interpretacją zebranych danych oraz oceną wartości Programu. Pozwoli podjąć decyzję, czy ma być dalej realizowany, a jeśli tak, to czy należy go modyfikować.

Kryteria ewaluacji Programu wychowawczo - profilaktycznego:

Kryterium	Pytania kluczowe
1. Celowość	Czy cele zostały dobrane trafnie z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ucznia szkoły podstawowej?
2. Komunikatywność	Czy Program ma przejrzystą strukturę? Czy w sposób zrozumiały dla uczniów i rodziców formułuje cele, zadania i formy ich realizacji?
3. Realność	Czy jest możliwy do realizacji w naszych warunkach? Czy spełnia oczekiwania środowiska lokalnego wobec Szkoły?
4. Aktywizacja	Czy Program pobudza do działania wszystkich członków społeczności szkolnej? W jakim stopniu umożliwia rodzicom (opiekunom) włączanie się w jego realizację?
5. Jawność	Czy uczniowie i rodzice znają zawarte w Programie cele i świadomie uczestniczą w ich realizacji? Czy w Szkole istnieje tzw. ukryty program wychowania?
6. Efektywność	Czy da się zaobserwować pozytywne efekty oddziaływań Programu?
7. Spójność	Czy cele i zadania Programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne z celami i zadaniami, wyznaczonymi przez Podstawę programową kształcenia ogólnego i Statut Szkoły Czy wszystkie dokumenty szkolne (Statut, Szkolny system oceniania) współbrzmia, w założeniach i klimacie, z przyjętą w Programie koncepcją wychowania i oddziaływań profilaktycznych? Czy nauczycielskie plany pracy wychowawczej korelują z Programem wychowawczo - profilaktycznym są jego rozwinięciem i skonkretyzowaniem?

Sposoby i środki ewaluacji to przede wszystkim analiza:

- arkuszy obserwacji poszczególnych klas;
- ankiet i wywiadów kierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli (w tym coroczne badanie uczniów klas IV-VIII za pomocą listy kontrolnej „Moje życie w szkole”);
- wyników badań socjometryczne;
- samooceny pracy wychowawczej;
- hospitacji pracy wychowawczej;
- sprawozdań z pracy wychowawczej prowadzonej w szkole;
- sprawozdań z pracy wychowawczej prowadzonej w poszczególnych klasach;
- zapisów w dziennikach lekcyjnych;
- zapisów w klasowych zeszytach pochwał i uwag;
- protokołów z posiedzeń Zespołu Interwencyjnego;
- obserwacji zachowania uczniów, ich samooceny;
- rozmów i wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- działań podejmowanych przez uczniów z własnej inicjatywy;
- udziału uczniów w konkursach, turniejach itp.;
- frekwencji na zajęciach pozalekcyjnych;
- działalności samorządowej uczniów na terenie klasy, szkoły i poza nią;
- trudnych przypadków wychowawczych, podejmowanych działań zaradczych i ich efektów.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program wychowawczo - profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 111 w Krakowie uzupełniają i uszczegóławiają następujące dokumenty:

Statut Szkoły

Program Rozwoju Szkoły

Regulamin Samorządu Szkolnego

Kalendarz imprez szkolnych

Plan Organizacji Pracy Szkoły

Załącznikiem do szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły są roczne (lub na każdy etap kształcenia) plany pracy wychowawców wraz z harmonogramem działań wychowawczo – profilaktycznych.

Szczegółowy plan pracy wychowawczo - profilaktycznej uzgadnia wychowawca z uczniami, ich rodzicami oraz nauczycielami uczącymi w oddziale i innymi nauczycielami - specjalistami.

PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.
7. Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
11. Rządowy program wspomagania w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”.
12. Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.